

Onderdoorgang Rijks is symbool

Voordat toeristen via het Damrak de stad intrekken, stoppen ze vaak bij de fietsflat naast CS om zich te verbazen en foto's te nemen. Deze noodoplossing is ongepland een icoon geworden van de Amsterdamse fietscultuur. Een 'tempel voor fietsen', zoals een Amerikaan eens opmerkte.

De onderdoorgang onder het Rijksmuseum heeft zo mogelijk een nog belangrijkere rol. De huidige discussie spitst zich echter toe op onzekere toekomstvoorspellingen bezoekersaantallen, een mogelijke toename in onveiligheid en stedenbouwkundige details, waardoor de symbolische waarde van de onderdoorgang voor de stad als geheel ondergesneeuwd raakt.

Een stedelijk mobiliteitssysteem is teer en gevoelig voor schokken. Relatief kleinschalige ingrepen kunnen grote gevolgen hebben. Zo demonstreerde de bevolking in de jaren zeventig succesvol tegen plannen vrij baan te geven aan auto en metro. In plaats van snelwegen en metrotunnels door de binnenstad kwam er een fijnmazig netwerk van trambanen en fietspaden en aandacht voor leefbaarheid. Dit maakt Amsterdam nu een internationaal voorbeeld.

De onderdoorgang is een toegangspoort tot de binnenstad voor

fietsers. De keuze om deze al dan niet geopend te houden wordt mogelijk ook een belangrijk en symbolisch 'transitiepunt' voor de toekomst van het Amsterdamse mobiliteitssysteem. Zeker in het licht van recente prikkels. Denk bijvoorbeeld aan een groot metrotraject dat vooral fietsers zal kosten, explosieve groei van het scootergebruik en stimuleren van elektrisch autorijden.

Juist voor de uitdagingen waar de stad nu voor staat – ov-bezuinigingen, gebrekkige luchtkwaliteit, gezondheidsproblematiek door gebrek aan beweging – is een florierende fietscultuur een antwoord. De onderdoorgang is geen lokaal project, maar een symbolisch sleutelproject voor de toekomstige mobiliteit van Amsterdammers.

Stadsdeel Zuid heeft geadviseerd de onderdoorgang af te sluiten en de bal ligt nu bij de gemeenteraad. Juist die zou het symbolische belang van deze fietsverbinding voor de stad moeten inzien. Over de internationale bezoekers van het Rijksmuseum maken we ons geen zorgen. Dit wordt bij uitstek de locatie om bijzondere foto's te nemen.

Marco te Brömmelstroet,
universitair docent planologie UvA,
Luca Bertolini, hoogleraar planologie

UvA,
Peter Pelzer, promovendus
planologie Universiteit Utrecht